

7. Menneskerettigheter i et internasjonalt kvinneperspektiv

Norge har tradisjonelt hatt en viktig pådriverrolle i den internasjonale likestillingspolitikken mellom kvinner og menn. For eksempel har norske kvinners økende deltakelse i formell økonomi bidratt mer til utviklingen av en sterk velferdsstat enn tilsvarende betydning fra olje- og gassinntekter. Ifølge FN er mangel på likestilling mellom kjønn det største hinderet for bærekraftig økonomisk vekst i verden. Verdensbanken har vist til at internasjonal likestillingspolitikk er 'smart økonomi'. Styrker man kvinners økonomiske deltagelse er dette et av de beste virkemidlene mot fattigdom.

I år har Venstre menneskerettigheter som tema og i den sammenheng er det avgjørende å trekke frem hvor viktig kvinners rettigheter er i et menneskerettighetsperspektiv. Forskning viser at det er en klar sammenheng mellom likestilling og vold. Samfunn som er mer likestilte har mindre vold, er mindre korrupte og har mer respekt for menneskerettigheter.

Dessverre er situasjonen for kvinner internasjonalt fortsatt kritisk. Kvinner utfører 2/3 av verdens arbeid, produserer 50 % av all matt, men tjenere bare 10% av verdens inntekt, og eier bare 1 % global eiendom. Kvinner er også i større grad utsatt for vold, og statistikk fra FN viser at opp mot 70% av alle kvinner opplever en form for vold i sin livstid. Flere millioner kvinner lever også i land hvor de ikke har samme rettigheter som menn.

I fjor feiret vi 100 år med stemmerett for kvinner, men i 2014 er det fortsatt kvinner som hverken har stemmerett eller grunnleggende menneskerettigheter. I år er det 20 år siden apartheid-regimet i Sør Afrika falt og Nelson Mandela ble valgt til president. Mandela kjempet mot en offentlig politikk som segregerte og diskriminerte basert på rase. Det er da trist, at vi 20 år senere, fortsatt aksepterer at der eksisterer regimer som diskriminerer og segregerer basert på kjønn.

Den norske modellen for kvinners deltakelse økonomisk, sosialt og politisk har vært til inspirasjon for mange andre land, både i rike og fattige land. Den norske stemmen inn i FN har vært viktig. Til tross for dette ser vi nå en økende trend i at kvinners rettigheter settes under press. Senest i Spania er det nå lagt fram et forslag til en ny lov om å forby abort, med mindre det er helt særskilte grunner for det. Ulike sterke religiøse retninger har internasjonalt funnet sammen i en felles grunntone mot likestilling mellom kjønn.

Venstre må bidra med en internasjonal stemme for å snu denne trenden mot likestilling og kvinners rettigheter. Venstre må få den norske regjeringen til å ta et særskilt ansvar i det internasjonale likestillingsarbeidet. Kjønn og likestilling må settes på agendaen gjennom politisk deltakelse i de fora hvor disse spørsmål hører hjemme. Det må også settes på agendaen i internasjonale bilaterale kontakter vi har, på lik linje med andre felles interesser som næringslivssamarbeid, miljø og bistand.

Det politiske engasjementet for kjønn og likestilling må også handle om å se på de bakenforliggende årsaker til brudd på kvinners rettigheter. Disse bruddene kan handle om alt fra at kvinner mangler formell eller reell eiendomsrett, arverett, reell tilgang på utdanning, mangel på tilgang til arbeid og inntekt, vold i nære relasjoner, kjønnslemlestelse og voldtekt. Venstre mener at norsk utenriks- og utviklingspolitikk må innrettes i større grad mot tiltak for å få bukt med både formelle og reelle hindringer. Det å lykkes med likestillingspolitikken internasjonalt er viktigere enn noen gang.

Kampen for global likestilling er blitt kalt den største moralske utfordringen i vår tid. Dette må være en rød tråd i en hver diskusjon om menneskerettigheter. Venstre må løfte arbeidet med likestilling mellom kjønn til det nivået der det hører hjemme; til global politikk. En politikk for og med både kvinner og menn.

Forslagsstiller: Carola Karl Urvik, leder i Nordland Venstrekvinne lag NorVK